

laamanni G. J. Masalin ja marraskuun 21 p:nä kuolleen vtn Hjeltin sijaan tehtailija A. Wecksell.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi kertomusvuonna vt Lindelöf ja varapuheenjohtajana maaliskuun 15 p:ään vt Bergelund, siitä lähtien vt Malmgren.

Valmisteluvaliokunnan itseoikeutettu puheenjohtaja oli valtuuston puheenjohtaja. Valiokunnan valittuina jäseninä toimivat vuoden alkupuoliskon ajan vtt Wegelius, Grönqvist, Dittmar ja Hjelt, varamiehinään vtt Asp ja Borg, ja vuoden jälkipuoliskon vtt Hjelt, Wegelius, Grönqvist ja Wasastjerna, varamiehinään vtt Asp ja Dittmar.

Kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi varatuomari C. A. K. Gripenberg, ensin väliaikaisesti ja tammikuun 25 p:stä vakinaisena. Elokuun 16 p:stä syyskuun 15:nteen jolloin hän oli virkavapaana, sihteerintointa hoiti sijaisena varatuomari E. V. von Rehausen. Notaarina oli kertomusvuonna filosofianmaisteri K. E. L. von Pfaler.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden varrella 25 kertaa, niistä 1 kerran lisätyin jäsenluvuin.

Vuoden kuluessa saapui 266 asiaa. Näistä ja vuoden alussa edellisistä vuosista ratkaisemattomina siirtyneistä 40 asiasta ratkaistiin 270. Vuoteen 1882 siirtyi niin ollen 36 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 343 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjelmien luku 207.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. Kaupunginasemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.

Korttelin n:o 38 tonttijärjestelyn vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1880 puoltanut ¹⁾ hyväksyttäväksi kauppias K. R. Jankesin tekemää anomusta, että muuan 3,937. ² neliöjalkaa käsittävä alue siirrettäisiin Vuorikadun tontista n:o 1 Mikaelinkadun tonttiin n:o 1. Vuonna 1881 maistraatti ilmoitti ²⁾ senaatin myöntyneen anomukseen ehdoin että ensiksi mainitulla tontilla, puheena olevan alueen rajalla olevat vanhat rakennukset poistettiin kolmen vuoden kuluessa ja niiden sijaan rakennettiin kivitalo sekä että myöskin kyseiselle alueelle rakennettiin kivitalo.

Malminkadun suuntaa ja sen varrella olevia tontteja koskeva kaupunginasemakaavan muutos. Käsiteltäessä kysymystä lausunnon antamisesta erinäisistä yleisten rakennusten ylläpidon Malminkadulle suunnitellun kansakoulurakennuksen piirustuksia vastaan esittämistä muistutuksista kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ hankkia kaupungininsinööriltä lausunnon m.m. kysymyksestä, oliko anottava kaupunginasemakaavaa muutettavaksi siten, että mainittu katu oikaistaisiin. Kaupungininsinöörin ehdotettua ⁴⁾ lausunnossaan m.m., että kaupunginasemakaavaan hankittaisiin

¹⁾ Ks. s. 94. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 4 §. — ³⁾ Ks. s. 165. — ⁴⁾ Tätä lausuntoa ei ole liitetty asiakirjoihin.

sellainen muutos, että Malminkadun murtoviiva oikaistaisiin, ja tätä tarkoitusta varten laadittua asemapiirroksen, jossa koulurakennuksellekin oli merkitty uusi paikka, valtuusto lähetti ¹⁾ asian rahatoimikamariin. Kamari puolsi tätä ehdotusta ja huomautti lisäksi m. m., että koulurakennuksen paikaksi aikaisemmin määrätty silloiset Malminkadun tontit n:ot 1 ja 2 olisi myytävä ja ostajat tällöin oikeutettava sijoittamaan tonteille tuleviin rakennuksiin ikkunoita koulun pihalle päin.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ anoa läänin kuvernööriltä sellaisen muutoksen hankkimista kaupunginasemakaavaan, että Malminkadun koillisosa oikaistaisiin siten että sen lähinnä Annankatua oleva mutka välttyisi ja katu vedettäisiin suoraan tätä katua kohti, jolloin Annankadun varrella oleva kallionkieleke kaupungininsinöörin ehdotuksen mukaisesti louhittaisiin pois. Silloisesta lähinnä Annankatua sijaitsevasta Malminkadun osasta sekä sen ja viimeksi mainitun kadun suunnitellun oikaistun osan välisestä alueesta muodostettaisiin muutosehdotuksen mukaan suurehko tontti, jolle kansakoulutalo rakennettaisiin, jota vastoin silloiset rakentamattomat Malminkadun tontit n:ot 1 ja 2 yhdistettäisiin yhdeksi tontiksi, jolla olisi julkisivu Annankadulla olevan kaivon ympärille järjestettävälle aukiolle päin. Jo rakennetut tontit n:ot 3 ja 4, jotka oli myyty itä- ja pohjoisivultaan avoimen kadun varrella sijaitsevina, saisivat julkisivun ja uloskäytävän 43 jalan levyiseen kujan päin.

Keskiesplanaadin järjestely. Sen jälkeen kun komitea, jonka maan säädyt olivat asettaneet keräämään varoja J. L. Runebergin kunniapatsaan pystyttämistä varten, oli maistraatilta anonut, että suunnitellulle patsaalle luovutettaisiin paikka n. s. keskiesplanaadista, maistraatti ehdotti, että kaupunginvaltuusto asettaisi komitean laatimaan mainitun esplanaadin järjestelyehdotusta. Valtuusto päätti ³⁾ kuitenkin antaa rahatoimikamarille tehtäväksi yksissä neuvoin kaupungininsinöörin ja v. t. kaupunginpuutarhurin kanssa laatia kyseisen esplanaadin järjestelysuunnitelman ottaen huomioon patsaan pystyttämisen sinne; suunnitelma oli sen jälkeen lähetettävä valtuuston vahvistettavaksi.

Rahatoimikamari antoi sen jälkeen valiokunnalle, johon kuuluivat asemapäällikkö J. G. Niklander Viipurista, kamarin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, oikeusraatimies E. Öhman ja ratatirehtöörin apulainen H. E. Gummerus, kaupungininsinööri F. O. Ehrström ja v. t. kaupunginpuutarhuri L. A. Jernström sekä kuvanveistäjä W. M. Runeberg ja arkkitehti A. Th. Decker, kaksi jälkimmäistä edellä mainitun säätyjen komitean valitsemina, tehtäväksi laatia järjestelysuunnitelman ehdotuksen. Valiokunta käytti tällöin asiantuntijoina ⁴⁾ useita henkilöitä, m. m. tukholmalaista puutarhuri J. Wallmarkia. Asemapiirroksen, jonka tämä oli laatinut valiokunnan omaksuman yleisen ohjelman mukaisesti, valiokunta hyväksyi ja samoin kamarikin. Tämän piirroksen mukaan halkaisisi keskiesplanaadin Esplanaadikatujen suuntainen leveä keskikäytävä, jonka reunat oli jätettävä vapaiksi puista ja korkeista pensaskasveista, niin että esplanaadin keskustaan sijoitettava Runebergin patsas näkyisi vapaasti eri etäisyyksistä. Patsaan ympärille jätettäisiin tilava aukio käytettäväksi juhlatilaisuuksissa. Jotta yleisölle tarjoutuisi varjoisia istumapaikkoja ja kävelyteitä, istutettaisiin esplanaadin kummallekin puolelle lehtikujat. Näiden

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. elok. 11 §. — ²⁾ S:n 25 p. lokak. 1 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 4 §. — ⁴⁾ Ks. s. 184.

tarkoituksena oli myöskin, että Esplanaadikatuja tarpeen vaatiessa voitaisiin leventää lisäämällä esplanaadien puoleiset jalkakäytävät katuun ja käyttämällä lehtikujia jalkakäytävinä; lehtikujien ja kadun jalkakäytävien välille ei pystytettäisi mitään aitausta. Esplanaadin kulumista vedettäisiin kulkuyhteyden aikaansaamiseksi Kasarmin- ja Kluuvikaduilta keskikäytävälle kapeat sivukäytävät, joiden varrelle voitiin sijoittaa virvoitusjuomain y.m. myyntikioskeja. Käytävien leveyttä, joka ehdotettiin keskikäytävän neljäksikymmeneksi, lehtikujien kahdeksikymmeneksi ja sivukäytävien kymmeneksi jalaksi, ei olisi heti vahvistettava, vaan käytävien leveyden supistamiseen jätettävä mahdollisuus, minkä ohessa erinäisten yksityiskohtia, kuten esim. kukka- ja pensasryhmien sijoittamista sopiviin paikkoihin, käytettäviä puulajeja y.m.s. koskevien kysymysten ratkaiseminen olisi lykättävä tuonemmaksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen pääkohdittain noudatettavaksi.

Maistraatti, joka erehdyksen takia ei ollut saanut tutustua puheena olevaan asemapiirroksen, kieltäytyi kuitenkin antamasta virka-apuaan kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpanemiseen pitäen sitä kaupunginsemakaavan vastaisena. Tämän johdosta valtuusto päätti ²⁾ lähettäen asemapiirroksen maistraattiin anoa, että maistraatti, jos se katsoi sen tarpeelliseksi, anosi asianomaiselta viranomaiselta lupaa kaupunginsemakaavan muuttamiseen kyseisessä suhteessa.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ³⁾, että kaupunginvaltuuston hyväksymä asemapiirros tuli lähetettäväksi kuvernöörille korkeain asianomaisten vahvistettavaksi. Siten tuli täytäntöön pannuksi myöskin kaupunginvaltuuston vuonna 1878 tekemä päätös ⁴⁾ sellaisen muutoksen hankkimisesta kaupunginsemakaavaan, että keskimäinen esplanaadi jäisi paloittelematta.

Saunatien varrella oleva liikamaa. Kaupungininsinööri oli maistraatille ilmoittanut, että mitattaessa Saunatien tonttia n:o 1 oli todettu puutarhamaksi merkityn tontin itäosan käsittävän 2,200 neliöjalkaa enemmän kuin kaupungin tonttikirjan mukaan, mikä johtui siitä, että Saunatie oli saanut jonkin verran kaupunginsemakaavaan merkitystä poikkeavan suunnan. Maistraatin tämän johdosta jätettyä kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, miten tämän liikamaan suhteen oli meneteltävä, ja valtuuston hankittua ⁵⁾ siitä rahatoimikamarin lausunnon valtuusto päätti ⁶⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti, että tontin omistaja, kapteeni G. W. Schatelowitz, sai pitää kyseisen alueen vuokratta hallussaan, kuitenkin ainoastaan toistaiseksi tai kunnes kaupunki halusi sitä käyttäjä ja olematta oikeutettu käyttämään maata rakennustarkoituksiin.

Varastotonttien osto Siltavuorenrantakadun varrelta. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ 50 pennin yksikkö hinnasta neliöjalalta lunastaa kaupungille Siltavuorenrantakadun varrella sijaitsevat rakentamattomat, yksityisten omistamat varastotontit n:ot 4, 5, 6, 7, 8 ja 9 tarpeellisina sitä venäläistä muonamakasiinia varten, jonka kaupunki oli sitoutunut sinne rakentamaan. Kauppias A. F. Waseniuksen omistamista tonteista n:ot 5, 6 ja 7 ja agronomi G. Stolpen ja hänen kanssaperillistensä omistamista tonteista n:ot 8 ja 9 suoritettaisiin sen mukaisesti kauppahin-

1) Valt. pöytäk. 11 p. lokak. 19 §. — 2) S:n 15 p. marrask. 6 §. — 3) S:n 29 p. marrask. 3 §. — 4) Ks. 1875—78 kert. s. 356. — 5) Valt. pöytäk. 15 p. marrask. 5 §. — 6) S:n 22 p. marrask. 5 §. — 7) S:n 15 p. marrask. 18 §.

tana yhteensä Smk 7,500: — ja tontista n:o 4, jonka omistaja toistaiseksi oli tuntematon, saman neliöjalkahinnan mukaan laskettu kauppahinta. Päätöksen täytäntöönpaneminen annettiin kamarin tehtäväksi.

Kaisaniemen puiston osan pakkolunastaminen valtionrautateiden tarpeisiin. Vuonna 1880 oli määrätty valtionrautateiden tarpeisiin pakkoluovutettavaksi ¹⁾ 15,240 neliöjalan laajuinen alue Kaisaniemen puistosta. Tällöin oli kaupungin puolelta vaadittu korvausta Smk 2: 50 neliöjalalta, jota vastoin rautatienhallitus oli tarjonnut ainoastaan Smk —: 75 neliöjalalta valtion arviomiesten määrätessä alueen hinnaksi Smk 1: 25 neliöjalalta. Vuonna 1880 antamassaan päätöksessä läänin kuvernööri velvoitti kaupungin luovuttamaan mainitun alueen rautatiehallinnolle valtion arviomiesten määräämästä hinnasta eli yhteensä 19,050 markasta. Rahatoimikamarien esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ olla valittamatta tästä päätöksestä.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.

Lisäys saarien ja pienempien asuntopuistojen tarkoitettujen paikkojen vuokraoikeuksiin. Kaupunkiin kuuluvan saaren n:o 117 Länt. Pihlajasaaren vuokraoikeuden pidennystä koskevan kysymyksen ³⁾ yhteydessä kaupunginvaltuusto antoi ⁴⁾ tätä asiaa käsittelemään asetetulle valiokunnalle tehtäväksi antaa lausunnon kysymyksestä, oliko syytä jossain suhteessa luopua valtuuston vuonna 1877 tekemästä päätöksestä ⁵⁾, jolla saarien ja pienempien, hyväksytyjen piirustusten mukaan rakennettavien asuntopuistopaikkojen vuokra-aika oli määrätty kolmeksi kymmeneksi vuodeksi. Valiokunnan annettua mietintönsä ⁶⁾ valtuusto sen ehdotuksen mukaisesti päätti ⁷⁾ kehoittaa rahatoimikamaria lisäämään kyseisten kaupungille kuuluvien maa-alueiden vuokraoikeuksiin seuraavansisältöisen uuden kohdan:

13) Jos vuokraaja, joka aikoo tilalla suorittaa kalliita kaunistustöitä tai ryhtyä muihin suurehkoihin parannuksiin, joihin uhratuista kustannuksista hän ei ehdi saada korvausta ennen vuokra-ajan päättymistä, haluaa saada vuokra-aikansa pidennetyksi, tulee hänen kymmenen vuoden kuluessa sen jälkeen kun kaupunki on antanut tilan vuokralle antaa rahatoimikamariin suunniteltuja parannuksia koskeva ehdotus, jolloin kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin sitä puollettua voi kohtuullista vuokran korotusta vastaan myöntää hänelle vuokra-ajan pidennystä enintään kaksikymmentä vuotta ehdoin, että luvatut parannukset asianmukaisesti pannaan toimeen kymmenen vuoden kuluessa siitä kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt niitä koskevat ehdotukset ja myöntänyt pidennetyn vuokraoikeuden.

Erään Kaivopuiston osan luovuttaminen huvilatonteiksi. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1880 lähettänyt ¹⁾ rahatoimikamariin kysymyksen, voiko kaupunki sallia, että Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag niminen yhtiö luovutti Puistokatuun rajoittuvan osan Kaivopuistoa huvilapalstoiksi, mistä kysymyksestä maistraatti oli pyytänyt valtuuston lausuntoa. Sitten kun kamarin lausunto vuonna 1881 oli saapunut ja asiaa koskevat asiakirjat valtuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti painatettu, asia

¹⁾ Ks. s. 95. — ²⁾ Valt. pöytäk. 22 p. maalisk. 10 §. — ³⁾ Ks. s. 163. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15 p. maalisk. 8 §. — ⁵⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 229 ja 232. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 7 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. maalisk. 7 §.